

Vaccinatiegraad in West Betuwe

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2019 verantwoordelijk voor de financiering en uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). GGD'en en jeugdgezondheidsorganisaties hebben een belangrijke rol in de uitvoering van het RVP en in de surveillance van de vaccinatiegraad en infectieziekten. In Rivierland is de GGD verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg van 4-18 jaar en Santé Partners is verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg van 0-4 jaar. Verder heeft de gemeente ook een algemene taak in het lokaal gezondheidsbeleid en de publieke gezondheid

Vaccinatiegraad stabiel, deelname daalt niet langer (RIVM)¹

Vanaf 2018 is er landelijk een einde gekomen aan de daling in het aandeel kinderen dat de vaccinaties uit het Rijksvaccinatieprogramma krijgt. De vaccinatiegraad is hiermee landelijk nog niet terug op het oude niveau, maar is voor de meeste vaccinaties ongeveer gelijk gebleven aan het jaar ervoor. Voorlopige cijfers voor jongere kinderen laten zelfs een lichte stijging zien. De doelstelling van het Global Vaccine Action Plan (GVAP) om te komen tot een nationale vaccinatiegraad van minimaal 90% voor alle vaccinaties wordt gehaald. De -norm van 95%, nodig voor de eliminatie van mazelen, wordt nationaal niet gehaald voor de -vaccinatie.

Landelijk ligt het percentage kinderen tot 2 jaar die het volledige vaccinatieprogramma hebben doorlopen op 90,2 %. In West Betuwe ligt dat op 86,8 % in 2019. West Betuwe komt van een vaccinatiegraad van 81,7 % in 2018. Het lijkt erop dat de acties die de GGD en Santé hebben uitgevoerd in 2019, effect hebben.

Geen wettelijke vaccinatieplicht

Binnen het Rijksvaccinatieprogramma ( ) krijgen kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar inentingen tegen twaalf infectieziekten aangeboden: difterie, kinkhoest, tetanus, polio ( ), bof, mazelen, rodehond ( ), infectie met *Haemophilus influenzae* type b ( ), hepatitis B (HepB), meningokokken ACWY-ziekte (MenACWY), pneumokokkenziekte (Pneu) en baarmoederhalskanker veroorzaakt door humaan papillomavirus ( ). In Nederland wordt met vrijwillige vaccinatie een hoge vaccinatiegraad bereikt. Vaccinatie vindt meestal plaats op het consultatiebureau voor zuigelingen en peuters.

Waarom is vaccinatiegraad belangrijk?

Bij veel infectieziekten die van mens op mens worden overgedragen, is groepsbescherming mogelijk. De ziekteverwekker kan zich dan niet goed meer verspreiden, omdat veel kinderen zijn ingeënt en dus beschermd. Hierdoor hebben ook kinderen die niet ingeënt zijn, minder risico om de ziekte te krijgen. Ze worden als het ware beschermd door de ingeente kinderen om hen heen. Om deze groepsbescherming te verkrijgen en te behouden, is een hoge vaccinatiegraad nodig. Als bijna alle kinderen ingeënt zijn, kan een ziekte zelfs helemaal verdwijnen.

Vaccinatiegraad in West Betuwe

De GGD en Santé Partners, besteden vanaf 2019 al extra aandacht aan de uitvoering van de vaccinatietaak. Zo zijn er in 2019 aanvullende vaccinatiegesprekken ingevoerd, waarin met twijfelende ouders wordt ingaan op hun vragen, zorgen en overwegingen. Ook zijn er door de GGD inhaalprogramma's voor 16 en 17 jarigen ingevoerd. De uiteindelijke cijfers voor de dekkingsgraad voor volwassenen zullen hierdoor alleen maar stijgen.

---

¹ RIVM Vaccinatiegraad en jaarverslag *Rijksvaccinatieprogramma Nederland 2018*

Alle medewerkers zijn geschoold via een e-learning van het RIVM. De e-learning richt zich op gesprekstechnieken en informatieverstrekking over de samenstelling, werking en bijwerkingen van de diverse vaccins. Met deze informatie kunnen medewerkers nog beter ingaan op vragen van ouders.

Voor reformatorische ouders is er een speciale brochure ontwikkeld; Vaccinatie: voorzienigheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid. (uitgave van de NPV (Nederlandse Patiënten Vereniging) en Academische werkplaats AMPHI).

Vaccinatiegraad West Betuwe 2018

	West Betuwe	Neder-Betuwe	Barnevel d	Culembo rg	Gelderland-Zuid
BMR (2 jarigen)	88,60%	52,50 %	68,2%	92,8%	90-95%
DKTP	87,10%	51,6%	68,9%	91,7%	90-95%
Zuigelingen (< 2 j) zonder vaccinatie	10%	47,2	28,9	3,4%	7,1%

In West Betuwe zijn er drie kernen waar een deel van de ouders vanuit reformatorische overtuiging hun kinderen niet laten vaccineren: Geldermalsen, Waardenburg, Neerrijnen. In Beesd en omstreken wonen meer mensen met een antroposofische, alternatieve kijk op vaccineren.²

Overdracht gegevens

In Rivierenland voeren de GGD Gelderland-Zuid en Santé gezamenlijk het vaccinatieprogramma uit. De gegevens van kinderen worden als ze vier jaar zijn overgedragen van Santé naar de GGD. Beide organisaties registreren de gegevens in het Kinddossier. Dit is een landelijk voorgeschreven digitaal dossier. De gegevens zijn dus makkelijk overdraagbaar. Hulpverleners van de jeugdgezondheidszorg (artsen en verpleegkundigen van consultatiebureaus en schoolartsen) noteren hierin gegevens over de gezondheid en ontwikkeling van kinderen. Ouders kunnen het dossier ook inzien. Huisartsen kunnen het dossier alleen met toestemming van de ouders inzien.

Aanpak in andere gemeenten

Verschillende gemeenten in Nederland hebben te maken met een lage vaccinatiegraad. Denk bijvoorbeeld aan de gemeente Barneveld, de gemeente Rhenen of de gemeente Neder-Betuwe.

In alle drie de gemeenten zijn er gesprekken gevoerd met de GGD en die hebben geleid tot het instellen van extra vaccinatie spreekuren. Daarnaast is er gewerkt aan het verbeteren van de informatie over de risico's van het niet vaccineren.

De gemeente Neder-Betuwe besteedt vanaf 2018 extra aandacht aan het vaccineren door inwoners op te roepen zich te laten vaccineren. Daarnaast zijn er verschillende persberichten gemaakt over het vaccineren en is er aandacht op de website van de gemeente geweest. In deze berichtgeving worden inwoners opgeroepen om bewust na te denken over vaccineren en ook om over te gaan tot vaccineren.

In april 2019 is er in Neder-Betuwe een bijeenkomst geweest waar staatssecretaris Blokhuis samen met een predikant en een huisarts heeft gesproken over de voor- en nadelen van vaccineren. Deze bijeenkomst is heel goed bezocht, naar schatting zijn er ongeveer 500 mensen geweest. Dit hoge bezoekers aantal had vermoedelijk te maken

² Cijfers op postcodeniveau zijn opgevraagd bij RIVM

met de komst van de staatssecretaris. Bij een zelfde soort bijeenkomst in Barneveld kwamen naar schatting 50 mensen op af waarvan de helft professionals.

In Neder-Betuwe zijn gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van kerkelijke gemeenten.

Ook zijn er gesprekken gevoerd met plaatselijke verloskundigen om bereidheid te polsen over het geven van voorlichting over het vaccineren. En er zijn er gesprekken geweest met huisartsen en middelbare scholen over het vaccineren. Dat heeft onder andere geleid tot een discussiedag op scholen in Neder-Betuwe over vaccinatie.

De focus van de gemeente Neder-Betuwe ligt op het verbeteren van de voorlichting over vaccineren met als uiteindelijke doel het verhogen van de vaccinatiegraad.

Ouders die een antroposofische overtuiging hebben kunnen worden verwezen naar een van de antroposofische consultatiebureau's in Nederland.

Aanpak in West Betuwe³

	Actie	Rol	Taakverdeling
Gemeente	Afspraken maken met samenwerkingspartners Informatie via posters/flyers/folders Communicatieplan Kennisdeling andere gemeenten	Verantwoordelijk voor financiering en uitvoering vaccinatieprogramma Monitoring	Beleidsmatig verantwoordelijk
Santé	Inwoners uitnodigen voor vaccinaties en voorlichting	Uitvoering Vaccineren volgens RVP Voorlichting via spreekuren	Verzamelen informatie over vaccinatiegraad Signaleren
GGD	Inwoners uitnodigen voor vaccinaties en voorlichting	Uitvoering Vaccineren volgens RVP Voorlichting via spreekuren	Verzamelen informatie over vaccinatiegraad Signaleren
Scholen	Organiseren discussie	Bewustwording/opvoeding	Maatschappelijk
Kerkelijke gemeenten	Discussie Doorverwijzing	Bewustwording	Maatschappelijk
Verloskundigen	Voorlichting aan zwangeren Doorverwijzing	Bewustwording	Maatschappelijk
huisartsen	Voorlichting verstekken (foldermateriaal)	Bewustwording	Maatschappelijk

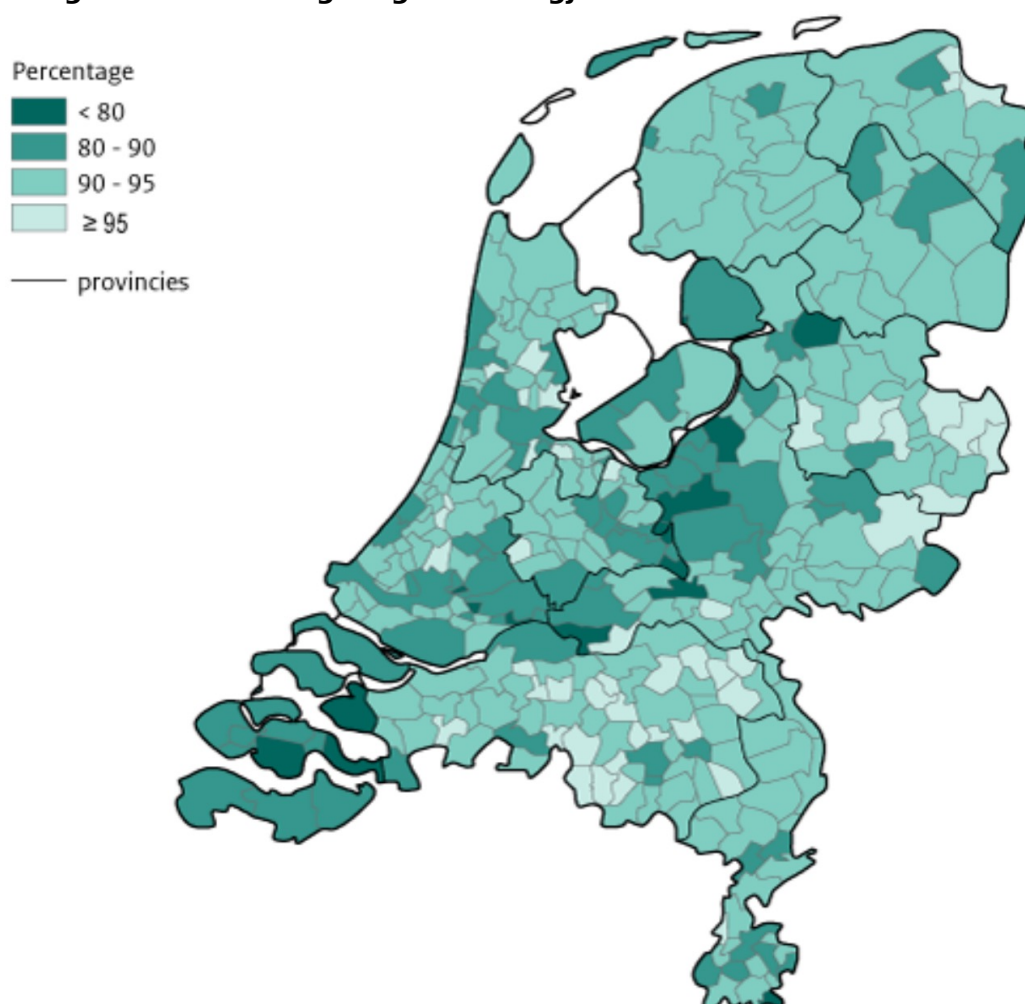
De aanpak zal bestaan uit een aantal elementen:

- Gesprekken met ouders/bezoekers consultatiebureau die twijfelen
- Voorlichting intensiveren door gesprekken met inwoners en verstrekking van schriftelijke informatie. Aanpak gericht op de volgende stakeholders en vindplaatsen:
  - o GGD,
  - o Santé,
  - o scholen,

³ Conform maatregelen genoemd in rapportage 'Maatregelen om de vaccinatiegraad in Nederland te verhogen', Nivel, dec 2019.

- o kerkelijke gemeenten,
- o huisartsen,
- o verloskundigen.
- Met de afdeling communicatie van West Betuwe wordt een communicatieplan gemaakt.
- Benutten kennis en deelnemen in netwerk van andere gemeenten.
- Jaarlijks monitoren vaccinatiegraad (GGD), inschatting risico's en bijstellen plan van aanpak

Volledige vaccinatie zuigelingen verslagjaar 2019

Bron: RIVM-DVP, nationale vaccinatieregister Praeventis

<https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/vaccinaties/regionaal-internationaal/zuigelingen#node-volledige-deelname-gemeente>